REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
TELEFON Nr. 226.
Scrisori nefrancate nu se primesc.
Manuscripte nu se retrimit.
Inserate
se primesc la Administrațiune Brașov și la următoarele BIROURI de ANUNȚURI:
In Viena la M. Dukes Nachf., Nux. Augenfeld & Emeric Lessner. Heinrich Schalek. A. Oppelik Nachf., Anton Oppelik. In Budapesta la A. V. Golberger, Ekstein Bernat, Iuliu Leopold (VII Erzsebet-körut).
Prețul inserțiunilor: o serie garmond pe o coloană 10 bani pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă și învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXXI.
Telefon: Nr. 226.

GAZETA apare în fiecare zi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria.
Pe un an 24 cor., pe șase luni 12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminecă 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate.
Pe un an 40 franci, pe șase luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 fr. pe an.
Se prenumeră la toate oficiile poștale din întru și din afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov;
Administrațiunea, Piața mare, târgul Inului Nr. 30. etagiu I. Pe un an 20 cor., pe șase luni 10 cor., pe trei luni 5 cor. Cu dusul acasă: Pe un an 24 cor., pe șase luni 12 cor., pe trei luni 6 cor. — Un esemplar 10 bani. — Atât abonamentele, cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 225. Brașov, Sâmbătă 11 (24) Octomvrie 1908.

Optimismul celor dela cârmă.

Temperatura ce domnește în centrele monarchiei noastre e deocamdată normală și liniștită. Situația politică din lăuntru și din afară pare încă favorabilă nizuințelor și planurilor celor dela cârmă. Numai ici-colo se ivește câte un nor întunecat, dar speranțele, că va fi risipit și alungat și acesta de suflarea vântului, sunt încă predominante. Totuși lumea politică și diplomatică e cuprinsă de o neliniște nervoasă, de care încă nu-și poate da bine seama. Sunt prea mari interesele celor ce sunt la stăpânire și e prea dulce puterea ce-o exercează, decât ca să se poată și numai gândi la o eventualitate ca să se ridice cumva de undeva vre-o vijelie, vr'un orcan, care să le sgudue poziția, de care se bucură, din temelie. De aceea e la ordinea zilei optimismul cel mai pronunțat, el își are sediul principal în Budapesta, unde se află de prezent curtea și se sfătuiesc delegațiunile și unde se concentrează prin urmare viața politică.

In delegațiuni toate merg peste așteptare de neted și în bunăînțelegere cu guvernul, care la rândul său își dă toată silința să-și câștige simpatiile delegaților. Baronul Aehrenthal a ajuns de când cu anexiunea omul situațiunii. El este lăudat și îmbrățișat mai ales de Unguri, cari anume voiesc să demonstreze, că în împrejurările extraordinare actuale sunt gata a da tot concursul factorilor dela cari atârnă mersul politicei exterioare a monarchiei. Bar. Aehrenthal la rândul său nu le rămâne dator și le răspunde cu aceiași amabilitate căutând în tot chipul să-i mulțămească. Așa s'a hotărât să viziteze cluburile diferitelor partide ale coaliției maghiare. A fost mai întâi la clubul independist, unde l'au primit cu multă prevenire și cordialitate, vorbind cu el nemțește, spre cea mai mare părere de rău a extremilor kossuthiști. Ministrul de externe a vizitat apoi și partidul lui Andrassy etc.

După vizita ce a făcut'o la clubul kossuthist, s'a lățit știrea că bar. Aehrenthal ar fi declarat că regimentele recrutate din ținuturile sârbești ale armatei comune dela graniță vor fi schimbate cu regimente unguresti, Faima aceasta a supărat mult pe cei din fruntea armatei, așa că s'au grăbit a-o desminți în delegațiunea ungară. Generalul Hofmann a declarat în numele ministrului de răsboiu că acesta e deplin liniștit în ce privește încrederea ce trebue să o pună în armată, ori în ce parte ar fi îndreptată aceasta. A desmințit, că bar. Aehrenthal ar fi vorbit de o schimbare a regimentelor dela graniță, în fine a făcut o declarație foarte importantă din mai multe puncte de vedere. A zis că în ce privește sporirea armatei e fapt că ministrul de războiu a ajuns la înțelegere cu amândouă guvernele pentru un caz eventual și că dacă va fi de lipsă această sporire se va și orândui între marginile legii.

Cu toate desmințirile de felul acesta nu vrea să prindă în marele public credința că lucrurile se vor desfășura fără piedeci și cu evitarea ori-cărei crize. C'un cuvânt bănuiala că evenimentele din peninsula balcanică pot să dea naștere încă și unui răsboiu, nu iartă ca optimismul din cercurile diriguitoare să fie împărtășit și de mulțimea acelora cari judecă mai nepreocupat asupra celor ce se petrec și asupra consecințelor ce le pot avea.

Nu prea e de natură a sprijini părerile optimiste faptul, că tocmai acuma guvernele publică o oprire a exportului și transitului de arme între granițele monarchiei. Ori câte s'ar scrie despre exagerările naționale și patriotice ale Sârbilor și Muntenegrenilor, mișcarea antiaustriacă și pregătirile de răsboi din țările lor au un fond serios și amenințător.

E învederat că cineva le stă la spate și că nu trebue să se ia prea ușor dacă foi mari și serioase engleze ca „Daily Telegraph" pledează cu atâta foc pentru un viitor mare imperiu sârbesc, care ar fi în avantajul Europei și firește al Angliei. Impușcăturile ce s'au auzit alaltăeri seara de pe țărmul sârbesc al Dunării la Panciova și cari au produs așa mare iritațiune pe-acolo, în legătură cu excesele violente din Belgrad contra supușilor și mai ales a comercianților austro-ungari, sunt iarăși niște simptome îngrijitoare; iar faima ce s'a lățit că regele Petru ar fi tras la răspundere pe prințul de coroană sârbesc Gheorghe, pentru purtarea lui excentrică, și, fiind din cauza aceasta bruscat de fiul său să-i fi dat acestuia o palmă, poate a fost și cu intențiune astfel umflată pentru a produce un efect mai liniștitor la noi în țară.

Numai o singură eventualitate ar putea să întărească speranțele în susținerea păcii, dacă adecă s'ar adeveri că este posibil să se stabilească o înțelegere între Austro-Ungaria, Turcia și Bulgaria.

Șvabii din Bănat și lupta pentru votul universal. Zilele aceste a apărut un energic manifest publicat de președintele partidului german din Ungaria, Dr. Ludwig Kremling, în care se ia poziție hotărâtă în contra votului plural. Prin acest manifest Șvabii din Bănat se provoacă a ținea cât mai număroase întruniri, în cari să se protesteze în contra proiectului reformei electorale.

Din delegațiuni. Delegațiunea ungară a votat în două ședințe plenare, ținute alaltăeri, budgetul ministeriului de esterne. Aproape toți oratorii ungari s'au declarat mulțumiți cu politica urmată de ministrul de externe bar. Aehrenthal. In numele ministrului de externe a luat cuvântul șeful de secție, contele *Eszterhazy*, care a dat espresiune speranței, că evenimentele apropiate nu vor tulbura raporturile amicale cu Turcia, ci din contră le vor întări. In ce privește conferența balcanică, contele Eszterhazy a constatat, că monarchia austro-ungară încă n'a primit o invitare la o atare conferență, și că monarchia va aproba convocarea unei astfel de conferențe numai în cazul, dacă cestiunile, cari sunt a se resolva direct de către Turcia și Austro-Ungaria, vor fi scoase din programul conferinței.

Serviciul obligator de doi ani în armată a fost adus în discuțiunea delegațiunei austriace cu ocaziunea desbaterei budgetului de răsboiu. Ministrul de răsboiu br. de Schönaich a declarat, că administrația de răsboiu dorește tocmai așa precum dorește reprezentanța poporului, ca cât mai curând să se aducă o nouă lege militară pe baza serviciului obligător de doi ani. Introducerei serviciului de doi ani însă să-i premeargă urcarea contingentului recruților, fără de care nu e cu putință completarea necesară a armatei. Prezentarea proiectului de lege privitor la aceasta întroducere a serviciului obligător de doi ani, stă însă în legătură cu așa numita cestiune militară ce derivă din considerațiuni politice. Indată ce dispozițiunile politice vor fi regulate, în ambele state ale monarhiei va fi pusă la ordinea zilei între altele și noua lege militară.

Demonstrațiunile din Praga s'au repețit și în zilele de 20 și 21 Octomvrie, deși în urmă tot în măsură mai mică și numai Miercuri au încetat. In cele trei zile (19—21) cât au durat demonstrațiunile au fost arestate cu totul 140 persoane. Un mare număr dintre arestați au fost judecați imediat la câte 2—5 zile arest. Alții au fost predați judecătoriilor.

Deputații dietali cehi au adresat o telegramă ministrului-președinte Beck, în care spun, că cauza esceselor de stradă din Praga a fost așa numitul »Studentenbummel«. Ei încheie așa: »Dacă este ca demonstrațiunile să înceteze, e de lipsă ca ministru-președinte să ia măsuri ca în orașele cu majoritate germană minoritatea cehică să fie scutită cu aceeași energie, cum s'a întâmplat în Praga și ca în viitor să se întrebuințeze numai miliție din regimente în cari se vorbesc ambele limbi (germană și cehă). In privința aceasta ne-am adresat cu-o rugare urgentă la guvernator ca și la direcția poliției...«

FOILETONUL »GAZ. TRANS.«

Prizonierul.

De Em. Gârleanu.

Turcii fugiseră din Smârdan și-și găsiseră scăparea spre Vidin, lăsând în drumul lor rămășițele goanei înfricoșate: tunuri, puști, muniții, — toate îngrămădite la un loc, unele peste altele; și hrană, bucăți de pâne înghețată, sau pesmeți tari ca fierul. Din spatele Smârdanului, până departe, îngustându-se din ce în ce ca o panglică, se trăgăna drumul bătut de pașii fugarilor. Fulgii nu putuseră acoperi toate urmele lor; călărașii, cari patrulau prin împrejurimi, goneau de pe hoiturile cailor căzuți, stolurile de corbi ce sburau croncănind, se rotiau prin aer, iar când patrulele se ștergeau în depărtare, se lăsau iarăși, puzderii, și se alungau unii pe alții dela stârvurile cari îi îndestulau.

Turcii fugiseră înfrânți, după o luptă crâncenă; dar oboseala atâtor zile de încordare dădură pe mulți dintre ei prinși în mânile dorobanților; unii se așezară jos cu capul plecat, cu brațele încrucișate, și așa își așteptau soarta de care erau încredințați că, dacă le era scris, nu puteau să scape. Ai noștri îi prinseseră. A doua zi după luptă pornise spre Dunăre câteva pâlcuri de prizonieri, și astăzi avea să se ducă cel din urmă, vre-o cinci-zeci de pedestrași, între cari se aflau și câțiva ofițeri. Ca și ceilalți prinși, trebuiau să facă drumul pe jos, până la Dunăre, sub paza călărașilor. De cu seară sergentul-major Mănciuc primise toate poruncile în privința aceasta. Trebuia să ia zece călărași și doi gradați, pe sergentul Ghenciu și brigadierul Păilă, și în zorii zilei, să pornească. Până noaptea târziu, soldații și prizonierii se pregătiră, luară fiecare hrana trebuitoare, — pâne și brânză, și când se crăpă de ziuă, călărașii erau pe cai, iar Turcii, câte patru, în coloană de marș, între ei. Și porniră. In ajun contenise din nins, dar peste puțin începuse din nou, și fulgii mari se cerneau, înfoieți, în dimineața sură și înghețată. Prizonierii se îmbrăcaseră care cum putuseră. Unii din ei aveau mantale, dar cei mai mulți erau numai în vengherca lor albastră, scurtă și sdrențuită; cu fesul îndesat până după urechi, mergeau încovoiați și slabi, cu mânile vârâte în buzunarele șalvarilor, deabia scoțând cismele, — legate cu sfoară, să nu le cadă talpa, — din troianele prin care pârtiile fuseseră din nou astupate. In frunte mergeau cei trei ofițeri: doi căpitani de-ai lor, și un sublocotenent; cei dintâi îmbrăcați în mantăli lungi, iar acest din urmă, numai în tunica pe care se mai deslușiau urmele galoanelor de fir. La plecare, un soldat, un cerchez, îi dăduse mantaua lui, dar el nu o primise, și, vânăt de frig și slab, de i-se vedeau oasele obrazului cum îi străpungeau pielea, înainta cu greu, cu ochii turburi, și parcă urmărind ceva în depărtare.

Smârdanul se pierdea în urmă; și în curând albul nepătat al câmpului obosi vederile. Oamenii își duceau uneori mânile la ochi și îi freca, vrând parcă să le ia ceața ce-i învăluise. Câțiva mergeau buimaci, ca amețiți, iar în capul coloanei, calul negru al sergentului major Mănciuc, tăia vânjos valurile de omăt, cu capul în piept, cu mușchii picioarelor întinși ca niște coarde. Din când în când sergentul-major se întorcea, își punea calul pe flanc și lăsa să-i treacă pe dinainte convoiul. Atunci își încrunta fruntea și striga apăsat, la câte vreunul:

— Mă stavere, o s'adormi pe cal; atunci ce-o să facă cel de pe jos, ha?

Pe urmă dădea pinteni și își lua locul în fruntea coloanei, cu capul în piept, și el, ca și calul, legănându-se când la dreapta când la stânga.

Strașnic om era sergentul-major Mănciuc. Intreg regimentul îi ducea frica, și chiar ofițerii îi vorbeau lui mai altfel. Scurt, îndesat, cu capul mare și ochii verzi, numai c'o mustață. — că pe una i-o luase dimpreună cu un capăt de buză, svârlitura unui cal, — își șuera cuvintele mai mult decât și-le spunea. Doi dinți îi rămăseseră goi, și totdeauna părea că rânjește. Viteaz și vânjos ca un taur, se repezise odată într'un pâlc de cerchezi, fără să-și scoată sabia, și, împlântându-și mânile în gâtul celui dintâi, îl smulsese de pe cal, și se întorsese cu dânsul, târâș în mijlocul escadronului înmărmurit.

Multe însărcinări avuse sergentul-major Mănciuc, dar nici de una nu fusese mai mândru ca de aceasta din urmă. Celelalte convoiuri plecaseră comandate numai de ofițeri, lângă cari îl puneau și pe el acuma. Fără o putere de judecată mai largă, el știa una: era soldat, și în războiu dușmanul nu trebue crutat. Năpârcii trebuie să-i sdrobești capul. Dacă el ar fi fost în locul or' cărui din cei ce-l urmau, cu capetele plecate în jugul înfrângerii, și-ar fi primit soarta fără să crâcnească. De când plecase la un lucru se gândea și nu-i putea da de rost: la ce ducea în țară pe toți prizonierii ăștia? La ce i-ar fi hrănit Statul? La ce ajunși cu bine, — dacă vor ajunge... și la gândul acesta mustața îi tremura și fruntea i-se încrețea — i-ar fi trimis înapoi în țara lor. Nu, asta n'o înțelegea. Să-i fi dat pe mâna lui: la rând, în front, *alinierea* ! un pluton cu carabinele încărcate în fața lor »foc!!« — și gata...

Așa gândea sergentul-major Mănciuc,

Audienţa lui Andrassy.

Corespondentul lui »N. Fr. Presse« din Budapesta telegrafiază acestei foi între altele: In cercurile politice s'a vorbit mult despre audienţa de azi a contelui Andrassy, dar *după ce astăzi de sine înţeles nu s'a putut aduce o deciziune*, nu s'au făcut cunoscute nici amănunte. Cei dela guvern au afirmat însă, că audienţa de azi n'a dat la iveală nimic, din ce s'ar putea conchide la greutăţi în cestiunea reformei electorale. Wekerle, întrebat fiind în clubul independist despre decursul audienţei lui Andrassy, a răspuns: *reforma electorală va fi prezentată necondiţional în cea mai apropiată şedinţă a camerei*«. Aceasta se va întâmpla cam pe la 10 Noemvrie a. c. când se va ţinea cea dintâiu şedinţă a camerei după amânare. »Până atunci«, — adauge coresp. foaiei vieneze — „*se vor putea delătura şi piedecile formale*, ce stau azi încă în cale pregătirii reformei electorale«.

Aşadar »sunt încă piedeci« — dar numai »formale«. „*Budap. Hirlap*“ susţine asemenea, că nu au răsuflat date positive despre cuprinsul audienţei, dar e mai optimist, zicând, că Andrassy »a rămas foarte mulţămit« cu rezultatul audienţei, că Majestatea Sa a fost foarte graţios ş. a. Iată ce mai spune această foaie despre ordinea lucrărilor camerei, la redeschiderea ei în Noemvrie:

»Proiectul de lege al lui Andrassy e gata şi el îl va prezenta într'una din şedinţele camerei dela începutul lui Noemvrie, va propune alegerea unei *comisiuni deosebite*, care va fi chemată să pregătească epocala lege pentru desbaterea parlamentară. In timpul pe când se va consulta comisiunea, camera va desbate proiectul de lege relativ la *anexiune*, mai departe *indemnitatea*, eventual, proiectul de lege relativ la *emigrări*«.

„*Pesti Napló*“, care a adus ştirea despre un *nou pact între coroană şi coaliţie*, pe baza căruia în schimbul concesiunei date de coroană pentru ducerea în îndeplinire a reformei electorale aşa după cum e ticluită în proiectul lui Andrassy, coaliţia s'a angajat de a vota urcarea contingentului recruţilor, scrie despre »audienţa decisivă« de alaltăeri între altele:

»Guvernul a tradat şi a îngropat votul universal şi pentru planul său fatal vrea să câştige şi pe coroană. Cu drept ne deşteaptă suspiţiunea fiecăruia, şi nu trebue să fie omul politician rafinat, ca să fie în clar despre aceea, că pentru concesiunea stoarsă dela coroană în curând naţiunea va trebui să plătească un preţ groaznic de mare«...

»Nici un moment nu putem fi la îndoială despre adevărul, că coaliţia plăteşte cu urcarea contingentului armatei îngroparea votului universal. S'au desminţit de altădată lucruri şi mai clare decât acestea, cari apoi totuşi s'au dovedit de adevărate. (Aluziune la desminţirea ştirei de mai sus aduse de »Pesti Napló« de către foile guvernului).... Acea surprinzătoare unanimitate, cu care în delegaţiunea austriacă s'a accentuat completarea armatei şi în legătură cu aceasta împăciuirea Ungariei, din partea acelora cari până acuma nici n'au voit să audă de-o rezolvare a urcării contingentului armatei prin compenzaţiuni, dă pe faţă toată treaba...«

Negocierile pentru convenţia comercială austro-ungaro-română s'au început în Viena. In ajunul lor ziarul »Dimineaţa« cu data de 7 Octomvrie a afirmat că: ar fi divergenţe de păreri între d-nul Dim. Sturdza şi d-l Emil Costinescu cu privire la convenţia comercială cu Austro-Ungaria; că d-l Dim. Sturdza ar fi luat angajamente cu baronul d'Aehrenthal în privinţa acestei convenţiuni; că delegaţii României, ce au plecat la Viena, sunt autorizaţi a admite reduceri de taxe la peste 100 de articole din tariful vamal.

„*Voinţa Naţională*« răspunde:

»Câte trei aceste informaţiuni sunt din domeniul fantaziei. Nu este nici o diverginţă de păreri între primul ministru şi ministrul de finanţe asupra mijloacelor de apărare a intereselor economice ale ţării cu privire la tratatul în cestiune«.

»*D-l Dimitrie Sturdza n'a luat absolut nici un angajament faţă de baronul Aehrenthal, relativ la condiţiunile tratatului de comerţ: delegaţii noştri au plecat liberi de orice angajamente anterioare însărcinaţi a apăra cu toată vigoarea interesele româneşti*«.

»Mai putem adăoga, că nu numai nu poate fi vorba de un tarif special cuprinzând reduceri la peste 100 articole din tariful vamal, dar că *nu se va admite nici o reducere, care să jignească meseriile şi industriile româneşti*“.

Ministrul de externe sârb Milovanovici a avut o convorbire cu corespondentul ziarului »Neue Freie Presse« la Berlin, în care Milovanovici a spus, că misiunea lui este de a informa guvernele puterilor asupra situaţiunei, în care a ajuns poporul sârbesc prin anexiunea Bosniei şi Herţegovinei.

»Voesc să le spun ce simţim, ce *pretindem* şi voesc să mă îngrijesc de aceea ca să nu fim uitaţi«. A spus apoi că secretarul de stat dela oficiul de externe german de Schoen l'a primit cu foarte mare amabilitate. Despre rezultatul convorbirei sale cu Schoen zise Milovanovici: »Domnul de Schoen a ascultat ce i-am spus. Asta e tot, nici mai mult nici mai puţin.« Corespondentul i-a vorbit lui Milovanovici de versiunea ce afirmă, că ar fi venit la Berlin pentru a să întâlni cu ministrul de externe rusesc Isvolsky, care va sosi de seară în Berlin. Milovanovici i-a răspuns, că scopul principal i-a fost de a informa guvernul german, dar fireşte va aştepta şi sosirea lui Isvolsky pentru a putea conferi cu el. Apoi va merge la Londra, de acolo la Paris şi mai pe urmă la Roma.

La întrebarea, dacă pericolul unui răsboiu între Austro-Ungaria şi Serbia poate fi considerat ca delăturat, ministrul sârbesc a răspuns:

»Pericolul de răsboiu, ce se ivise, pentru moment a fost delăturat ce e drept, dar un alt pericol de răsboiu rămâne în fiinţă, pentru cazul adecă când Sârbii ar fi siliţi de-a accepta noua situaţie, fără ca să se fi întâmplat ceva ce le-ar putea ajuta să uite ce-au păţit. Trebuia să i-se dea sentimentului naţional al Sârbilor vre-o satisfacţie, vre-o garanţie. Trebue să li-să deschidă drumuri nouă speranţelor nimicite. Dacă aceasta nu se va întâmpla, poporul sârbesc se va supune nouei situaţiuni numai cu amărăciune şi se va folosi de sigur de cea dintâiu ocaziune spre a-şi vărsa mânia şi amărăciunea. Va fi treaba diplomaţiei să nu lase ca Sârbii să ajungă la desperare şi să împiedece pericolul unui răsboiu pentru viitor ascultând cu bunăvoinţă plângerile poporului sârbesc şi dând satisfacţie simţului naţional sârbesc.«

Şansele conferenţei europene. »Vossische Zeitung« primeşte din Paris o ştire, că Isvolsky după vizita sa din Berlin se va întoarce la Paris spre a stabili pe baza negocierilor cu cancelarul german definitiv cestiunea conferenţei. Prospectele pentru întrunirea conferenţei au scăzut mult de când raporturile dintre Turcia şi Bulgaria s'au mai îmbunătăţit şi de când Turcia documentează înclinare pentru a se înţelege nemijlocit cu Bulgaria şi cu Austro-Ungaria.

Un ministru turcesc să fi declarat, că e îndoioasă întrunirea conferenţei, deoarece Austro-Ungaria vrea să ia parte la ea numai după o înţelegere premergătoare cu Turcia.

In cercurile diplomatice din Petersburg se vorbeşte, că conferenţa se va întruni în Petersburg. Ministrul de esterne Isvolsky e aşteptat la Petersburg la finele lunei lui Octomvrie st. n.

Marea Sârbie. Marele ziar din Londra „*Daily Telegraph*“, dela 21 l. c. se pronunţă într'un articol de fond în favorul unui *mare imperiu sârbesc*, şi încearcă a dovedi, că existenţa unui astfel de imperiu este şi în avantagiul Turciei. Zice că Anglia, Franţa şi Italia sunt azi în clar, că un imperiu al rassei sârbeşti, care să fie în adevăr şi nu numai nominal independent, ar aduce *un nou şi mare element de stabilitate* în sistemul european. Sârbia ar putea să *conteze la bunăvoinţa şi sprijinul Angliei*, dacă n'ar căuta a se mări pe socoteala Turciei şi s'ar uni cu Turcia. Starea actuală la nord şi la nord-vest în peninsula balcanică e cu neputinţă să mai dăinuiască. Dacă drumul de fier, ce se plănueşte în Sandjac, va sta sub influinţa austriacă, atunci influinţa austriacă va fi dominantă în Sandjac şi fără de trupe. Turcii vor trebui să-şi întărească acolo poziţia fără de amânare.

Delbrück despre criza orientală.

Prof. Delbrück, om politic cunoscut şi directorul »Analelor prusiene«, s'a pronunţat într'o convorbire cu corespondentul ziarului »N. Fr. Presse« asupra crizei orientale astfel:

»Prefăcându-se Turcia în stat constituţional, tratatul de Berlin a ajuns cu neputinţă de a mai sta în picioare. Nu poate deci fi vorba că şi-ar fi călcat făgăduinţa cei dela Viena. Tratatul putea lega pe puteri numai câtă vreme erau şi împrejurările în cari s'a încheiat. Dacă nu s'ar fi făcut acuma desfacerea de Turcia a acestor ţări, cari erau legate foarte slab cu ea, s'ar fi făcut peste câteva luni, când s'ar fi întrunit parlamentul turcesc.

»Ministrul Aehrenthal, pe care de altfel îl socot bărbat de stat cu totul deosebit, s'a folosit de vremea cea mai potrivită spre a anexa Bosnia şi Herţegovina, faptă cu desăvârşire genială. Căci era de ţemut, ca nu cumva partidul vechiu bosniac să se folosească de constituţia din Turcia spre a pescui în apă turbure şi a uneltí împotriva guvernului austro-ungar şi ca nu cumva Bosniacii mahomedani să trimită deputaţi la Constantinopol.

»La Bulgari stăteau lucrurile astfel: De mai mulţi ani propovăduiau în Macedonia pentru *un regat bulgar mare.* Prin reforma constituţională, care se face acolo, văzură că li-s'au nimicit planurile.

Era deci primejdie mare, că Bulgarii nu se vor potoli, ci din pricina naţionalismului lor jignit, să înceapă răsboiu cu Turcia spre a răpi bucăţi din Macedonia. Prin faptul că Bulgarii şi-au mulţumit acuma altfel ambiţia, făcându-se neatârnaţi, *s'a înlăturat primejdia de răsboiu.* Prin neatârnare Bulgarii şi-au făcut însă lor înşile daună, iar Turciei, foloase.

Până acuma aveau foarte mici taxele vamale pentru exportul lor în Turcia. Neapărat că, fiind stat neatârnat, le vor pierde. De asemenea vor plăti acuma, când puterile se amestecă, mai scump căile ferate din Rumelia, decât dacă ar fi stat de vorbă numai Turcia. Turcia însă, deşi prefăcându-se în stat constituţional, a pierdut câteva ţinuturi la graniţi. *Va avea şi foloase precum şi o despăgubire*, de care acest stat tânăr are aşa de mare nevoie. In notele de protestare împotriva Austro-Ungariei şi Bulgariei, Turcia a cerut mereu despăgubiri.

Până acuma n'a spus anume ce fel. Dar e lămurit la ce are să se ajungă. Astăzi felurite state au poşte în Turcia: Germania, Austro-Ungaria, Italia, Francia, Anglia. Neapărat însă *va trebui să se lipsească de astfel de instituţii postale*, căci Turcia va regula poşta cum se cuvine în folosul său. De asemenea *se vor lăpăda puterile de capitulaţii*, cari sunt în nepotrivire cu suveranitatea de stat turcească.

»Dar cel mai însemnat folos e *că va putea urma o politică cu totul liberă în privinţa comercială.* Până acuma Europa nu lăsa pe Turci să pună taxe vamale mai mari decât 11 la sută ad valorem. Un stat constituţional nu poate primi astfel de ştirbire de drepturi.

Germania şi Austro-Ungaria trebue să arate Turciei bunăvoinţă în aceste trei cestii şi să le pună în programul conferinţei. Baronul Aehrenthal a recunoscut în sandjacul Novibazar drepturile neştirbite ale Turciei nouă.

Apoi Delbrück s'a aretat cu totul de părerea că bine au lucrat Germania şi Austro-Ungaria în cestia bulgărească. Englezii, zice Delbrück, s'au priceput a se avea foarte bine cu Turcia nouă.

Dar în această bunăvoinţă e multă viclenie. E foarte îndoios, dacă vor ajuta-o din inimă pe Turcia în privinţa celor trei puncte de mai sus. Ruşii însă vor numai să deslege chestia Dardanelelor, aşa cum le cere interesul.

»Se mai poate adăoga că Puterile vor avea a se lăpăda de dreptul ce au de a ţinea în apele Constantinopolului vase de răsboiu, al căror personal e, neapărat, extra-teritorial şi cari dau prilej atâtor inşi a scăpa de sub pedepsele legilor turceşti, fugând pe vasele de răsboi.«

Bucureşti, 9 Oct. v.

Teatrul Naţional îşi urmează drumul său sigur înainte cu piese bine alese: traduceri îngrijite alternând cu piese originale româneşti, între cari avem câteva din ale lui Alexandri, rămase: *Lipitorile satelor*, *Despot-Vodă*, *Fântâna Blanduziei.*

Dintre piesele scrise în anii din urmă va rămânea prin valoarea ei artistică şi morală *Sanda* d-lui Florescu şi *Mama* d-lui Miclescu. Ultimul vlăstar al d-lui Pandelea a fost mai puţin norocos. Nu s'a putut menţine şi a rămas să se mai dea în reprezentaţiile de zi, Dumineca.

Duminecă seara, prin artiştii pe care îi are azi Teatrul Naţional, s'a pus încă odată în evidenţă multele calităţi pe cari le are Fântâna Blanduziei — şi s'a dovedit că această piesă împreună cu acelea pomenite mai sus ale lui Alexandri vor face parte încă multă vreme din repertoriul nostru naţional.

Sanda, jucată Luni pentru primadată în această stagiune, e o dramă modernă. In ea autorul, cunoscător de aproape al aşa numitului *mond*, sau nu ştiu cum să-i mai zic, din *societatea* bucureşteană ne zugrăveşte, biciuind, moravurile cari stăpânesc în această pătură socială, în care mama de dragul petrecerilor şi unei anumite vieţi îşi face copila uitată într'o mânăstire de călugăriţe din Paris.

Pentru ca să poată trage concluziile cuvenite şi pentruca piesa să-şi aibă rostul ei moralizator autorul ne coboară la viaţa acelora pe cari această dramă ar avea intenţia să-i ridice.

Şi în viaţa aceasta de petreceri, de trândăvie, de intrigi apare aşa de curată şi de senină *Sanda*, venită de curând de la Paris, adusă spre a fi măritată, dar din nefericire ca să afle că acela la care îi erau îndreptate toate speranţele tinereţii este prins de multă vreme tocmai în mrejele mamei sale.

O figură iarăşi senină e unchiul Sandei, care luptă mult ca să salveze prestigiul familiei şi viitorul nepoatei sale iubite, care însă cu nici un chip nu mai rămâne la căminul părintesc, unde nu găseşte şi n'a găsit niciodată iubire — şi se înapoiază iar la Paris spre a se călugări, după ce se făcuse catolică.

STIRILE ZILEI.

— 10 Octomvrie v.

Ciocnirea sângeroasă din Fakert. »Tribuna« din Arad publică următorul raport despre ciocnirea sângeroasă din comuna Fakert: In comuna Fakert se află o singură crâşmă, care e a Şvabilor, în vreme

---

când i-se păru că-i miroase a ţigară. Intoarse capul şi, printre călăraşii ce mergeau în frunte, văzu pe unul dintre cei trei ofiţeri turci, pe unul bărbos, fumând. Mănciuc întoarse calul, înfipse cu ciudă pintenii, şi, despicând rândul, smulse ţigara şi o aruncă:

— Nu e voie. Auzi?... Nu'nţelegi ce-ţi spui?... Ei! să ştii că nu e voie...

Căpitanul se uită cu ochii mari la el, cu un zâmbet de dispreţ şi mânie, de care buza de jos îi tremura uşor. Mănciuc se ridică în scări şi, cuprinzând cu ochii, pe deasupra convoiului, pe călăraşi:

— Dacă mai fumează unul... apoi...!

N'avea nevoie să sfârşească. Călăraşii îl cunoşteau. Sergentul-major Mănciuc nici comenzile nu şi-le sfârşea; cu toate astea escadronul se învârtea ca o vâjiitoare.

Dar drumul se îngreuia, ninsoarea se îndesea din ce în ce mai tare, şi un vânt aspru începù să sufle dinspre Dunăre, purtând troienele dintr'un loc într'altul, ca pe nişte valuri.

Caii suflau din greu, iar oamenii, înţepeniţi, cot la cot, păşeau încet, trăgându-şi sufletul, ca şi când se înnăbuşeau. Sprijinindu-se fiecare de celălalt, se apucau pe după mijloc, unii de alţii, se aplecau şi, ca şi cum ar fi tras la plug, îşi regulau mersul, încordându-se, cu toţii deodată.

După două ceasuri, sergentul-major Mănciuc, opri convoiul. Atunci, cu ochii iscoditori, privi peste capetele tuturor, şi-i numără; erau toţi. Se ţinuseră bine. Dar pe feţele unora ninsoarea îngheţase, şi din ochii rătăciţi, din suflarea grăbită a pepturilor, se vedea bine că la a doua postată erau să cadă.

Prizonierii se aşezară jos în zăpadă; unii îşi suflau în mâni să le încălzească. Sublocotenentul, învineţit de frig, părea că nu mai simte nimic, că nu vede. Imprejurul gâtului, pe fes, şi pe umeri, ninsoarea se strânsese într'un strat gros, ca o blană albă, care poate îi ţinea cald. Căpitanul bărbos îi vorbea; îl îmbărbăta. El nu răspundea nimic, ca şi cum n'ar fi auzit cuvintele tovarăşului. Căprarul Păilă se uita la el, şi, in sufletul lui de om milos, par' că se făcù un gol. Ii părea rău de tinereţea, de ştiinţa copilandrului, care ajunsese ofiţer şi care avea să cadă acuma, departe de toţi ai lui, de toţi carii-l iubeau. — Păilă se luptase, nu dădu-se înapoi niciodată, că era soldat doar, dar aşa era firea lui: îi era milă şi de-un câne. Ofiţerul turc îşi scoase fără să vrea mâna, vânătă de frig, şi o duse la gură; atunci brigadierul desfăcu coburii, se uită spre Mănciuc, şi, cum acesta privea într'o parte, se plecă şi-i dete sublocotenentului părechea de mănuşi ce o avea mai mult la el. Ofiţerul le luă, deschise ochii mari, apoi zimbi şi dădu din cap. Puse mănuşile şi rămase iarăşi nemişcat.

(Va urmă).

ce locuitorii Unguri nu au crâşmă proprie. Din pricina aceasta de mult' este un antagonism între Unguri şi Nemţi, căci fiecare din cele două neamuri vrea să aibă un loc de distracţii deosebit de celălalt. Aseară ţăranii nemţi îşi petreceau în pace în singura crâşmă, a lui Moritz Taub, în vreme ce Ungurii îşi petreceau într'o casă particulară din vecinătate. Pe la oarele 8 ţăranul ungur Szöke a întrat în crâşma nemţească vrând se ia parte la jocul Nemţilor. Ura Nemţilor să trezi atunci şi ei stânseră lampa şi îl bătură pe întunerec şi-i spintecară pântecele lui Szöke. Familia acestuia chemă pe jandarmi şi ei deşertară crâşma cu suliţele. Afară, pe piaţa dinaintea crâşmei jandarmii somară pe Nemţii adunaţi să se retragă, dar poporul era întărâtat şi un turtar anume Peter Marksteiner îndemnă mulţimea să nu se supuie. »Nu vă lăsaţi faţă de jandarmii unguri.« Ţăranii aruncară o ploaie de pietrii asupra jandarmilor şi o piatră răni pe sergentul Góz din Glogovăt. Atunci sergentul-major Orosz Iános dădu ordin jandarmilor să tragă. S'au tras 16 focuri. Dacă n'au fost morţi, cauza e că teatrul evenimentelor a fost piaţa, pe care se aflau şetrele turtarilor încât jandarmii n'au putut trage în dragă voie. Au rămas însă răniţi grav ţăranii şvabi Peter Schleicher, Nikolaus Jacob şi ungurii Miklos Péter şi un mare număr de alţi răniţi, cari au fost transportaţi acasă şi al căror nume nu se cunoaşte. Deasemenea sunt răniţi Ungurul Szöke, care a provocat cearta, sergentul Góz şi alţii.

Sf. Sinod al României a fost convocat în sesiune ordinară de toamnă, pentru ziua de 12 Octomvrie.

Liga culturală deschizând publicului biblioteca sa de zece mii de volume, care este cea dintâi bibliotecă populară din Bucureşti, roagă pe toţi d-nii autori şi editori a contribui la scopurile ei de luminare a neamului, dăruind lucrările lor vechi şi noi. Biblioteca ligei va edita în acelaş timp un buletin bibliografic, în care vor fi trecute toate lucrările ce-i vor fi trimise, făcând şi o mică dare de seamă asupra celor mai însemnate.

Pălmi în familia regală sârbească. Din Belgrad vine ştirea, că Regele Petru a făcut eri aspre imputări prinţului moştenitor George pentrucă aţâţă poporul la răsboiu. La apostrofările părinteşti prinţul George a răspuns obraznic. Regele Petru înfuriindu-se i-a şters fiului său o palmă, iar acesta, uitându-şi de sine, a pălmuit pe tatăl său regal...

Din Sibiiu ni-se scrie: In recenta şedinţă a »Reuniunei sodalilor rom. din Sibiiu« presidentul a relatat despre perderea îndurată de clasa meseriaşilor noştri prin moartea veteranului tipograf N. *Simtion.* Acest vrednic meseriaş s'a numărat între cei 30 stegari, cu care protopărintele Reuniunilor noastre de meseriaşi, mult regretatul Nicolae Cristea a pus temei la 1867 Reuniunei noastre. Timp de 41 ani N. Simtion nu s'a despărţit de acest focular al meseriaşilor. Trei ani a fost cassar, 27 ani a fost vrednic vicepresident, iar de 11 ani încoace a purtat cu cinste numele de primul membru onorar al ei. Pe Simtion îl găsim şi în timpul care pentru alţii ar fi fost de odihnă binemeritată, în timpul cât a fost membru onorar la toate întreprinderile noastre, parte iniţiând, parte animând pe meseriaşi, parte conlucrând cu ei la causele bune ale Reuniunei. Ca muncitor în breasla sa, el a fost model pentru tineretul nostru şi o mândrie a patronului său, tipograful I. Drotleff, pe care l'a servit în calitate de maşinist-tipograf, dela 1860 până la moarte. Pentru serviciul credincios şi neîntrerupt, Simtion nu odată a fost distins între colegii săi, aproape toţi de naţionalitate străină, cu preţioase daruri şi a fost premiat şi din partea guvernului ţării. Ca Român răposatul a luat parte activă la toate întreprinderile noastre şi fiind şi un evlavios creştin şi fiu credincios al bisericei. — *Cor.*

Colonizarea Bosniei şi a Croaţiei cu maghiari. »Kel. Ertesitö« primeşte din Zagrab ştirea, că agitaţia produsă în urma anexărei Bosniei s'a mai calmat. Cercurile politice croate sunt însă foarte îngrijorate de viitorul Croaţiei. După părerea acestor cercuri centrul Slavilor de sud nu va mai fi Zagrabul, ci Serajevo. Croaţii îşi exprimă temerea, că fiind pământul eftin în Bosnia, număroase familii croate vor emigra în această provincie. In locul lor guvernul maghiar va coloniza Unguri. Aceiaşi intenţie o are guvernul din Budapesta şi faţă de Bosnia.

Concert Willy Weston — Ilonka Bajay. In 28 l. c. n. va concerta în sala Redutei celebrul pianist Willy Weston împreună cu eleva sa Ilonka Bajay. Ambii artişti sunt cunoscuţi ca cei mai buni interpreţi ai muzicei Wagneriane. Bilete pentru acest concert se află de vânzare în librăria Hiemesch.

Prinţul George al Serbiei justifică purtarea sa. Trimisul special al ziarului »Le Matin« la Belgrad a avut o convorbire cu principele George al Serbiei. Intre altele, principele i-a spus următoarele cuvinte: »Mi-a fost greu să mă hotărăsc a vorbi poporului, în primele zile, când veneau bătrânii şi tinerii în faţa casei mele, să manifeste dragostea lor pentru patrie şi profunda lor revoltă naţională. După ce au trecut însă, am privit în urma lor ascuns, spre a nu fi văzut, cu ochii în lacrimi cum se desfăşurau stindardele. Mă găseam în prada aceleiaşi emoţiuni dureroase a poporului. Imi spuneam că nu trebue să vorbesc azi sau mâne. Şi am vorbit a doua zi în cuvinte, cari nu sunt poate politice dar au fost sincere. Inainte de toate sunt soldat, primul soldat al patriei şi regelui meu, şi când naţiunea întreagă striga »e patria în pericol!« datoria mea de prim soldat al patriei şi regelui meu, era să trec deadreptul în capul tinerilor voluntari, cari vor să moară pentru patrie şi rege. Guvernul va hotărî atitudinea ţărei. Eu sunt gata să-mi fac datoria ca soldat.«

Cutremur de pământ. Se vesteşte din Argelès, departamentul Pirenei şi din Thouars, departamentul Deux-Sèvres, că Mercuri dimineaţa s'a simţit în aceste două oraşe un violent cutremur de pământ. Din Berlin se anunţă că trei puternice zguduituri de pământ au fost simţite Mercuri după amiazi la Brambach.

Un apel. Reuniunea »*Andreiana*« a meseriaşilor şi comercianţilor români din Sebeşul-săsesc dorind a-şi înmulţi biblioteca provăzută în statutele reuniunei, apelează la marinimozitatea on. public, rugându-l să binevoiască a dona câte ceva — fie cărţi ori bani — pe sama acestei biblioteci. Ofertele marinimoase sunt de a să trimite la adresa subscrisului şi vor fi chitate cu mulţămită pe cale ziaristică. *Sebeşul-săsesc*, la 25 Septemvrie 1908. Pentru reuniune: Preşedinte: *Victor Săbăduş.*

Către societăţile meseriaşilor şi industriaşilor români.

Fraţilor!

Cu inima plină de speranţă într'un venitor mănos în succese luăm peana'n mână şi aducem la cunoştinţa societăţilor surori ce aceeaşi cale o bat, că noi reorganizaţi cu noue forţi şi sub protectoratul marelui nostru Român general Alexandru Lupu ne-am început activitatea.

Era nouă, în care cu ziua de 4 Aprilie am întrat, suntem de fermă credinţă, că pe terenul desvoltării noastre industriale şi comerciale însemnează un paş înainte.

Noi âştia puţini cari favorizaţi de împrejurări am avut ocazia de a veni şi a ne alăpta la sânul culturei străvechi a Metropolei Habsburge, aşa ne-am gândit, că mari servicii am face neamului, dacă organizaţi am înlesni şi altora calea ca să vină pe aicea, ca apoi alăptaţi adecă perfecţionaţi în branşele lor să se re'ntoarcă între ai săi ca tot atâţi apostoli ai creării clasei noastre de mijloc.

Că înflorirea clasei de mijloc în viaţa popoarelor bogăţie naţională însemnează, Voi scumpele noastre surori trebue că tot aşa de bine o ştiţi ca şi noi. De aceea tari suntem în convingerea, că activitatea noastră a acelora cari la acest focar al culturei suntem plasaţi, va fi din partea Voastră cu aceeaşi dragoste sprijinită cu care dragoste noi în frunte cu marele nostru protector în serviciul scumpului nostru neam românesc ne am pus.

Rugarea ce Voue V'o adresăm, e că în toate cestiunile industriale şi comerciale să fim de azi încolo în legătură oficioasă. Căci numai mână'n mână putem să prosperăm.

Cu dragoste românească

Viena, Octomvrie 1908.

Preşedinte: *George Vilencu*, tipograf. Secretar: *Alexandru Barbu*, lăcătuş. Cassar: *Miltiade Nicolescu*, farmacist.

Presidiu: III/1 Eslarngasse 4.

NB. Masa socială a Clubului I. B. Lichtenfelsgasse Nr. 3 la restaurantul „Zum Magistrat".

Varietăţi.

La Hamburg se fac, de câtăva vreme, experienţe cu *urşii albi* ai oceanului îngheţat spre a-i deprinde *să tragă la ham.*

Se speră, că dupăce se vor deprin de ei vor fi de cel mai mare folos exploratorilor regiunilor polare, cari, tocmai în acest scop fac experienţe cu acest animal rar al polului, mult mai îndurător decât cânele care s'a folosit până acum.

Căpitanul norvegian Amundsen vrea să-i folosească pentru prima dată în expediţia ce are de gând să facă în regiunile polare în primăvara anului 1910.

Cu 4 urşi se crede că se va face atâta serviciu cel puţin ca şi cu 60 de câni.

*

Fiecare an aduce câte ceva nou. câte o curiozitate, câte ceva extravagant chiar, în ale modei, dar mai cu seamă în ale *modei femenine.*

Şi asta se observă îndeosebi în oraşele mari, unde instinctul de imitaţie pentru lucrurile mici e în mare desvoltare.

Locuind mai mulţi ani într'un astfel de centru ai să vezi apariţia pentru foarte scurte re timpuri, când a unei pălării de bărbat de o culoare bizară şi de o formă cu desăvârşire străină de forma capului, care pe lângă greul înţelepciunii trebue să mai poarte şi greaua sarcină a capriciilor modei bărbăteşti — când a unei haine a cărei croială n'are nimic a face cu liniile trupului omenesc... Nişte păpuşi cărora s'ar părea că o anumită maşină le produce toate mişcările exteriorului lor schimonosit.

In astă-toamnă, după lăpădarea pălăriilor de panama, cari au viaţă mai îndelungă, societatea, adecă o anumită parte a societăţii — vai! foarte *anumită* — s'a îndrăgit de nişte pălării, cu margini mici, lăsate în jos, de culoare verde, cari îmi pare erau, dacă nu sunt şi azi, purtate de o anumită categorie din aristocraţii maghiari.

Incât pentru pălărie dedamă ea a atins proporţii îngrozitoare. Atât în înălţime, cât mai cu seamă în lărgime ea a întrecut mult işlicul boierilor de odinioară, cari nu încăpeau doi într'o caleaşcă.

Primele apariţii ale acestei pălării la început a scos dela unii hohote de râs, dela alţii surpriză şi dela foarte mulţi zâmbet...

A fost o adevărată năvală a sexului slab (sau *frumos*, cum i-se mai zice) pentru a se bucura de această nouă zorzonată şi lăbărţată formă a civilizaţiei. Inceputul l'a făcut o anumită categorie de femei, categoria celor mai îndrăzneţe şi originale, pildă vie a întregei lumi femenine. Apar pe stradă şi nu mai încap două pe un trotuar, iar când încap două într'o trăsură îţi vine se zici la prima vedere, că e coşul trăsurei ridicat.

Şi atât acei cari poartă ca şi acei cari privesc sunt mulţumiţi. Ştiinţa mare a... imitaţiei e cucerită. E cucerit totul, totul.

Şi ţi-e aşa de drag să priveşti lung pe urma acestei nemărginite mulţimi de cuceritori...

*

Lupta între petrol, gaz, acetilenă şi electricitate. Pentru luminatul spaţiurilor mari se luptă azi aceste 4 mijloace de luminat. Lampa Auer a luat naştere din lupta între gaz şi electricitate. Gazul, care părea că va fi învins de electricitate, trăeşte astăzi egal cu aceasta. Dar, acelaşi mijloc cari i-a dat viaţă i-a creat doi duşmani noi, spirtul şi petrolul. Sita incandescentă face cu putinţă lămpi puternice cu petrol, cari au între 800 şi 1500 lumânări, asemănătoare cu cele mai luminoase arcuri voltaice. Din această cauză, în Suedia, în Rusia, şi în multe ţări, şi la noi chiar, se răspândeşte din ce în ce mai mult lumina incandescentă cu petrol (Washington sau alte sisteme).

Din punctul de vedere al eftinătăţei instalărei, luminatul acesta cu petrol bate luminatul electric, care cere instalaţiuni costisitoare. Punând 30 bani pentru litru de petrol, o lumină de 800 lumânări costă 10 bani pe ceas, în timp ce ea costă 22 bani cu gaz şi 25 bani cu electricitate. Primăriile mici ar trebui să se gândească la acest sistem, mai ales că suntem în fruntea ţăriior petrolifere. Nu uităm, de sigur, că luminatul electric e mai comod. Luminatul cu acetilenă, cu toată frumuseţea şi intensitatea luminei, e legat încă de numeroase neajunsuri; dintre acestea mirosul şi pericolul explosiei au slăbit mult interesul lumei pentru acetilenă. (La Nature, 12 Sept. 1908.)

ULTIME ŞTIRI.

Constantinopol. 23 Oct. Ambele consilii ale Patriarhatului au decis ca Patriahatul să protesteze pe lângă Marele Vizir din cauza procedeului ilegal întrebuinţat contra grecilor cu ocazia alegerilor. După conziliul de miniştri, care s'a ţinut eri, ambasadorul englez s'a dus la Poartă şi a conferit cu Marele Vizir. Se afirmă că conziliul de miniştri n'a luat nici o hotărâre definitivă în privinţa răspunsului, pe care Poarta trebue să'l dea proiectului de program al conferinţei. Discuţiunea punctului de vedere a Poartei n'ar fi încă terminată.

Constantinopol. 23 Oct. Ziarul „Ikdam" află că ambasadorul Angliei a declarat în mod categoric Marelui Vizir, că Anglia nu admite tratative directe între Turcia şi Bulgaria. După ziarul „Sabah", Poarta a primit ştirea, că cu toate declaraţiile pacinice ale Bulgariei, guvernul acestei ţări continuă pregătirile militare.

Bibliografie.

— »*Legenda Funigeilor*«, poem dramatic în trei acte de St. O. *Iosif* şi D. *Anghel.* Preţul 1 Leu.

Dante „Infernul" traducere în versuri de N. Gane. Preţul 3 cor. 50 bani. plus 30 bani porto.

„Prin Vraja Dragostei", nuvele de *Vasile Pop*, editura Minerva. Preţul C. 1.50 plus 10 fileri porto.

M. Sadoveanu „Vremuri de Bejenie" 2 cor.

Guy de Maupaanssi „Povestiri alese tr duse de M. *Sadoveanu.* 2 cor.

Octavian Goga „Poezii". 1 cor.

Zaharie Bârsan „Poesii" 1 cor. 50.

Sandu (Aldea) "Carticica Plugarului" — 50 bani.

Ioan Adam: „Năzuinţi" povestiri şi „Pe lângă vatră", pilde şi glume ţărăneşti Ambele à 1.50 cor.

„**Compassul Românesc**" de *N. P. Petrescu* partea I. şi II. care conţine şi legea comunală. Se poate procura prin librăria A. Mureşianu, Braşov. Preţul ambelor tomuri plus 3 cor. 20 bani porto.

Proprietar: Dr. Aurel Mureşianu.

Redactor respons.: Victor Branisce.

Din partea vicecomitelui comit. Brassó.

Nr. 10426/1908.

Concurs.

La postul de ingineriu devenit vacant la orașul Brassó, pe lângă condițiunile de mai jos escriu prin aceasta concurs și provoc tot.odată pe acei cari doresc a obținea acest post, ca pe lângă documentarea qualificațiunei prescrise în § 10 art. de lege I din anul 1883, să-și înainteze petițiunile către subscrisul cel mai târziu până în **20 Noemvrie 1908** de oarece petițiunile ce vor sosi mai târziu nu să vor lua în considerațiune.

Concurenții au totodată a documenta cumcă posed limba maghiară și germână în scris și verbal, iar cea română cel puțin verbal.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt următoarele:

2400 cor. salariu fundamental.

600 cor. bani pentru quartir și quinquenalele prescrise în statutul orășenesc de organizațiune.

Totodată atrag atenționea concurenților la acea împrejurare că în sensul §-lui 111 al statutului deja amintit. Celui áles nu-i este permis a face praxă privată. Postul din chestiune să întregeşte pe viață.

Brassó, în 12 Octomvrie 1908.

Augustin Jekelius m. p.
vicecomite.

367,1—2.

Nr. 10659/1908.

PUBLICAȚIUNE.

Prin aceasta se aduce la cunoștința publicului, că conspectul de prescriere a aruncului pentru căutarea bolnavilor pe anul 1908 este gata și se află depus la subscrisul oficiu de dare orășenesc spre a putea fi cetit și esaminat în timp de 8 zile adecă dela 26 Octomvrie 1908 până la 3 Noemvrie 1908 totdeauna dela 8—12 oare a. m.

Toți plătitorii de dare, cari au întrelăsat de a'și prezenta la acest oficiu de dare până acuma coalele de dare spre a fi întregite cu datoria de dare pe anul 1908, sunt provocați prin aceasta de nou a-și prezenta la subscrisul oficiu de dare coalele de dare spre scopul numit, în termin de 8 zile, cu atât mai tare, căci la dincontră cei negligenți vor fi pedepsiți cu o pedeapsă dela 2—10 coroane.

Brassó, în 23 Octomvrie 1908.

369,1—1. *Oficiul de dare orășenesc.*

Nr. 15755—1908.

PUBLICAȚIUNE.

Pentru a da în antrepriză lucrările de zidire la „casa Sfatului" și anume facerea de nou a vârfului turnului, renovarea radicală a turnului, renovarea din afară a întregei case adecă a Sfatului precum și a pissoarelor, a urloaelor și a tavanelor dela odăile de archiv, pentru a le da în întreprindere toate lucrările cu suma totală de 46911 cor. 70 fileri.

Se va ținea licitație cu oferte **Joi, in 12 Noemvrie a. c. la 10 oare a. m.** în localul oficiului orășenesc pentru agende economice.

Amatorii au a-și prezenta ofertele dimpreună cu vadiul de 10% până la **12 Noemvrie a. c.** în biroul oficiului economic orășenesc, acolo pot ceti și condițiunile de ofert și cele ale contractului, mai departe planurile și proiectele de spese.

Brassó, în 28 Septemvrie 1908.

35?,2—2. *Magistratul orășenesc.*

Tipografia A. Mureșianu, Brașov.